

VERSLAG BIJEENKOMST OVER TOEKOMST WIJKKERKEN

Datum: 3 oktober 2022

Plaats: Nicolaaskerk

Er zijn ongeveer 70 aanwezigen

Pastoor A. v.d. Helm heet alle aanwezigen welkom. Veel mensen zijn benieuwd naar de toekomst van de kerkgebouwen in de wijken. Met een gebed naar de Heilige Geest wordt de bijeenkomst geopend.

E. Brunings is voor deze bijeenkomst gespreksleider. Hij geeft aan blij te zijn met de opkomst en geeft het woord weer aan pastoor A. v.d. Helm.

Deze geeft aan in de afgelopen periode veel mensen gesproken te hebben, ook tijdens de rondgang, die het parochiebestuur gemaakt heeft langs de verschillende wijkkerken. Hij geeft aan onder de indruk te zijn van de betrokkenheid van iedereen. Helaas is door corona daarna de voortgang van het proces op een laag pitje komen te staan. Nu kunnen we weer verder. Het parochiebestuur heeft een visie ontwikkeld over de toekomst van de wijkkerken. Pastoor v.d. Helm benadrukt, dat deze visie een richting aangeeft. Er is nog geen besluit genomen. Er wordt ook deze avond geen besluit genomen. De bedoeling van deze avond is vooral naar elkaar te luisteren, De werkgroep Vastgoed vanuit het parochiebestuur heeft een en ander bekeken. We moeten constateren, dat de Nicolaasparochie op dit moment een te grote jas heeft. We willen/moeten meer concentreren. We willen graag zichtbaar blijven in de wijken. Hoe doen we dat op dit moment? Hoe passen de wijkkerken hierin? De voorlopige gedachten hierover zijn besproken met het bisdom in de persoon van vicaris-generaal Van Deelen, die aangaf, dat wij deze gedachten verder zouden moeten uitwerken.

Nogmaals wordt benadrukt, dat pas nadat een definitieve bestemming voor een gebouw is gevonden, het kerkgebouw door de bisschop aan de eredienst wordt onttrokken.

E. Pannebakker, lid van het parochiebestuur, belast met de gebouwen, geeft een toelichting op de visie welke is opgesteld. In vijf wijken, redelijk goed verspreid over Zoetermeer, hebben we nu een kerkgebouw. In het centrum, het Oude Dorp, staat de centrale Nicolaaskerk, waar vrijwel alle vieringen worden gehouden. Geconstateerd moet worden, dat alle gebouwen geld kosten, dat we niet hebben.

We onderscheiden globaal een zestal wijken (Centrum (incl. Driemanspolder en Dorp), Meerzicht, Buitenwegh de Leijens, Seghwaert/Noordhove, Rokkeveen en Oosterheem. De ambitie van de parochie is, dat we in al deze wijken pastoraal actief/aanwezig willen blijven. Daarvoor is het prettig, dat we in elke wijk een plaats van samenkomen en/of een kapel hebben, waar we met kleinere groepen parochianen bij elkaar kunnen komen. Dat hoeft niet persé een van de huidige kerkgebouwen te zijn. We zoeken een ontmoetingsplek.

Een van de ambities is ook, dat we, samen met de protestantse kerk in Zoetermeer streven naar een stedelijk Diaconaal Centrum, waar vele vormen van diaconaal werk in Zoetermeer samen kunnen komen. Gelet op de ligging zou de Genesarethkerk daar uitermate geschikt voor zijn.

Ook willen we graag een gebouw bestemmen als centrum, waarin andere kerkgemeenschappen een plaats kunnen krijgen en waar we bijvoorbeeld een klein rouwcentrum voor meer intieme uitvaarten zouden kunnen realiseren. Hierbij zou gedacht kunnen worden aan de Wijngaard.

De Doortocht kent een onderhoudsprobleem. De Tabor is een mooi klein kerkje, dat verder in goede staat is. Voor deze beide gebouwen willen we in gesprek gaan met de gemeente om te bezien of we voor deze gebouwen / plekken een andere bestemming kunnen vinden.

Nogmaals geeft E. Pannebakker aan, dat er op dit moment alleen nog sprake is van een visie, een richting. Niets staat nog vast. Er zijn, met uitzondering van de Genesarethkerk, nog geen concrete plannen.

Vervolgens krijgt F. Swagemakers, vicevoorzitter van het parochiebestuur, het woord. Hij zegt, dat het parochiebestuur graag wil, dat de parochianen mee blijven denken. We gaan een klankbordgroep oprichten, die tot taak krijgt om het parochiebestuur te voorzien van reacties op voorgenomen besluiten en het parochiebestuur te voorzien van feedback vanuit de wijken. De klankbordgroep gaat bestaan uit twee parochianen uit elke wijk en zal enige keren per jaar bij elkaar komen. Een eerste bijeenkomst is al gepland op 7 november 2022. U kunt zich na de bijeenkomst eventueel opgeven.

Na deze toelichting op de visie van het parochiebestuur is er gelegenheid om vragen te stellen. E. Brunings legt uit, hoe hij dit in goede banen gaat leiden.

Sinds 2021 vinden de vieringen alleen in de Nicolaaskerk plaats, de andere kerken hebben geen dienst. Draaien wij break even, eronder of erboven?

M. Vermeulen penningmeester van het parochie bestuur:

We draaien verlies, de kosten van de kerken zijn flink gedaald. Verschillende kerken worden verhuurd. Er zijn meer inkomsten dan voorheen maar we hebben nog geen break even.

Het idee van de kapellen is mooi, maar hoe wordt dat bekostigd?

E. Pannebakker:

Het is waar dat ook voor een kapel middelen nodig zijn. Een kapel is veel kleiner dan de kerken die we nu hebben, dus wij denken dat we die ambitie nog vast moeten houden in de wetenschap dat de penningmeester akkoord moet kunnen geven.

Ik hoor over ideeën en ik hoor over denkrichting en er is geen besluit genomen en er wordt nu geen besluit genomen. Wanneer wordt duidelijk wat het tijdpad is?

F. Swagemakers:

Een tijdpad is o.a. afhankelijk van derden. Als wij de gemeente zover zouden krijgen om bijvoorbeeld op de plek van de Doortocht woningbouw te realiseren, dan kunnen wij verdere stappen gaan zetten. Tot die tijd is er nog geen duidelijkheid. M.b.t. de Genesareth, waar we concreter mee bezig zijn, denken we dat begin volgend jaar dat de bestemming wordt voor het Diaconaal Centrum. In 2023 zullen er een aantal stappen gezet worden.

Pastoor A. van der Helm:

We zijn inderdaad afhankelijk van een aantal factoren zoals de gemeente, het is een kwestie van een paar jaar (geen 10 jaar) maar waarschijnlijk ook niet 1 jaar. Er is contact met de gemeente maar nog niet inhoudelijk. We moesten wachten op een nieuw college van B&W. Dit zijn factoren die je niet in de hand hebt. Wij vonden het belangrijk om nu deze avond te houden om mensen niet helemaal in het ongewisse te laten, er is nog geen besluit genomen, we willen de richting delen. Genesareth is concreter dan de andere kerkgebouwen. Wij wilden dit met u delen.

Goed dat deze avond er is. Er is veel onvrede onder de parochianen over wanneer we iets horen. Er komt nog een heel groot probleem aan, de hogere energiekosten. Kunnen we uitwijken naar een andere ruimte?

F. Swagemakers:

We zijn er mee bezig, het bisdom is er ook mee bezig. We gaan korter stoken in de Nicolaaskerk. Indien nodig kunnen we voor de doordeweekse vieringen uitwijken naar ruimte in de Kapelaan.

Is het mogelijk dat er gerouleerd wordt met de vicariaten, er zijn op zondag twee vieringen. Iedere week een viering in de Nicolaaskerk en één in steeds een andere wijkkerk.

F. Swagemakers:

De vieringen willen we in de Nicolaas blijven houden.

Pastoor A. van der Helm:

Als je wilt vieren in twee gebouwen, moet je twee gebouwen verwarmen, we hebben twee vieringen nodig. De mensen, die hier komen kun je niet allemaal in een wijkkerk kwijt. De keuze is gemaakt en hier gaan we ons op concentreren. We moeten niet weer terug naar het verleden met vieringen in de wijkkerken, dit is de richting, de Nicolaaskerk is het centrum voor de liturgie op zondag daar moeten we ons aan vast blijven houden. Wij blijven (korter) stoken, we gaan niet de verwarming uitzetten. Voor kleinschalige vieringen zou je een andere ruimte kunnen hebben, dan moet je een vaste ruimte hebben die ook zo is ingericht, die is er nu niet. Naast het gebouw moeten er onder andere ook mensen zijn.

We gaan minder lang stoken, maar hoelang hebben we verwarming in de kerk? Er zijn veel kerken zonder verwarming gebouwd.

Ik lees de uitgangspunten, maar als de kerk verliesgevend kun je met een lege portemonnee de uitgangspunten niet realiseren. Toen de wijkkerken werden gebouwd waren ze, neem ik aan, selfsupporting, Hoe komt het dan dat ze leeg lopen en er geen animo meer is. Ik heb de bisschop de tip gegeven; schakel een eerste klas reclamebureau in en kijk hoe je de boodschap op een andere manier gaat brengen.

Pastoor A. van der Helm:

Het is een belangrijke en terechte vraag waar het pastoraal team mee bezig is. We hebben een geloofscentrum; *Nicolaas Leert*, waar we de inzet hebben om mensen die niet zo kerks zijn, te interesseren. We hebben een project met geloofsleerlingen, dat zie je niet in de kerk maar dat is er wel. M.b.t. de diaconale kant bereiken we een grote groep, daar is het diaconaal centrum voor. Terwijl we merken dat de kerken institutioneel heel zwak worden, zie ik wel dat er bij jongere mensen veel interesse is. Wij zijn allemaal de ambassadeurs van het geloof, hoe praten wij met onze familie, die katholiek is maar niet meer naar de kerk gaat, hoe praten wij met onze kinderen en kleinkinderen over ons geloven. Praat je dan over het schip dat ten onder gaat of praat je over je inspiratie, waar je gevoed wordt, over de traditie, de Bijbel, je gebed?

Wij willen, dat de kerk meer zichtbaar is en willen dat de kerk landelijk meer van zich laat horen als het gaat om armoede, vluchtelingen, de noden in de wereld, de zingeving. Als kerk zouden we een betere pr moeten doen maar dat is landelijk. In Zoetermeer hebben we drie pijlers De liturgie op zondag, de catechese met Nicolaas Leert en de diaconie met het Diaconaal Centrum. Op die manier proberen we een nieuw gezicht te laten zien. De Kapelaan is waar parochianen samen komen voor geloofsbezinning. Er gebeurt veel meer dan in het kerkgebouw op zondag, we kijken vaak liturgisch: hoeveel mensen komen er op zondag, maar er gebeurt nog veel meer.

Hoeveel ruimte is er in de plannen voor het meer toegankelijk maken van de Nicolaaskerk, omdat de banken bijvoorbeeld niet makkelijk zitten. Er is ooit over gesproken dat de banken er op termijn uitgaan of ruimere banken. Voor mensen met rollators of rolstoelen zie ik weinig aanpassing, het zou mooi zijn als daar de komende jaren ruimte voor is als dit de enige kerk is waar op zondag de vieringen worden gehouden.

E. Pannebakker:

Dit is een heel terecht punt, je zou kunnen zeggen: de banken passen bij de kerk, ze horen bij de kerk. maar we moeten hier met elkaar de kerkdienst vieren en als de banken niet goed zijn, moeten we zorgen dat er plekken zijn die wel goed zitten. We willen dolgraag, maar er moet wel geld zijn. Het is belangrijk om met elkaar in gesprek te gaan want er zijn vast meer punten waar we prioriteit aan moeten geven, niet alles kan tegelijk. We hebben er over gesproken dat je bijna je nek breekt als je ter communie bent gegaan, we hebben de plekken gemarkeerd, gelukkig gaat het nog goed. Het zijn ergernissen die we zien, we moeten daar met elkaar over spreken.

We hebben kerkgebouwen die niet of weinig meer gebruikt worden, maar ze worden wel verhuurd. Is dit verantwoord, nu ik bijvoorbeeld kijk naar de Doortocht, die zo lek als een mandje is. Wanneer er kortsluiting komt, hebben we een groter probleem. Is het veilig genoeg?

E. Pannebakker:

De veiligheid moet op prioriteit 1 staan. Wanneer er gevaar dreigt, dan moeten we ingrijpen. Al moeten we een extra collecte doen op zondag, die veiligheid moeten we wel kunnen waarborgen. Dat staat hoog op ons prioriteitenlijstje. Er zijn wat betreft de Doortocht zaken die ons absoluut niet zinnen en we handelen, wanneer het nodig is. We kunnen het niet hebben, dat de gemeente ingrijpt omdat het niet veilig is, want dan hebben we helemaal niets. Veiligheid staat bovenaan. We hebben subsidie gevraagd, maar deze is helaas voor het tweede jaar afgewezen en dat is buitengewoon teleurstellend. Hier gaan we binnenkort met het bisdom over in gesprek.

Jullie zitten in het bestuur en jullie weten hoeveel doopjes er per jaar zijn, hoeveel toelatingen tot het Katholieke geloof en als je dan kijkt in de loop der jaren, de Genesareth staat 30 jaar, mijn zoon is daar gedoopt, het doet mij zeer als die moet sluiten maar ik zie ook dat daar steeds minder parochianen zijn. De kerk verouderd (wordt grijzer). Er zijn minder priesters. Hoeveel parochianen komen er per jaar bij, hoeveel sterven er, wat is de toekomst over 15 jaar? Dit proces duurt te lang, al 5 jaar. Het is typisch Nederlands, we bouwen bruggen, doe iets aan besluitvorming.

E. Brunings:

U had het over de Genesareth, die krijgt een mooie bestemming.

Pastoor A van der Helm:

De suggestie om onze gebouwen te verkopen, dat zou snel gaan. Maar wat het oplevert is te weinig, we hebben een groot financieel probleem, we moeten echt proberen dat wanneer we iets afstoten we daar zoveel mogelijk geld uit krijgen. Het klinkt heel zakelijk en onaardig, maar dat is zo. We proberen een weg te vinden en dat is natuurlijk niet de snelste weg. Los van het aantal mensen, ik weet niet het aantal doopjes, dat kan het parochiesecretariaat nagaan, we mogen blij zijn met het aantal dopelingen, communicanten, vormelingen toetreders dat is echt bemoedigend. We zien echter ook dat veel mensen zeggen, ik hoor wel bij de kerk maar ik ga niet vaak naar de kerk. Ik zou hopen dat alle vrijwilligers iedere week in de kerk zitten, van schoonmakers tot parochiebladbezorgers, parochiebestuurders, dan zit de kerk vol. Ik weet niet hoeveel vrijwilligers we hebben, maar dat zijn er wel honderden. Maar zo gaat het niet meer, mensen kiezen ervoor om met een zekere regelmaat naar de kerk te gaan, dus afgezien van het aantal is ook hoe de kerkbetrokkenheid er uit ziet anders aan het worden. Participatie van de katholieken is geen 3% meer, dus van allen die zijn ingeschreven gaat maar 3% regelmatig naar de kerk. Ik zou willen dat het meer is en dan komt de pr ook ter sprake. Wat beleven we in de kerk? Daarom hebben we de studiemiddag gehad over de liturgie over de muziek, we zijn blij met koren die er zijn. Maar we hopen dat mensen ook graag naar de kerk komen voor inspiratie en muziek. Dat kunnen we niet zomaar keren maar het belangrijk om de krachten te bundelen. De drie pijlers waar we het eerder over hadden zijn belangrijk om onze parochie vorm te geven. Maar dat betekent, dat we niet alleen een kleinere jas maar ook een andere jas moeten hebben.

Het wijzigen van een bestemmingsplan is een stroperige aangelegenheid. De kerk in Berkel is gemoderniseerd en is nu een multifunctioneel gebouw. Kan zo iets ook niet met de Nicolaaskerk?

Pastoor A. van der Helm:

Voor we kunnen investeren, zal er eerst geld moeten zijn.

Het kerk-zijn zal op een andere manier moeten. Wees een missionaire kerk! Geloof deel je door liefde te geven.

Pastoor A. van der Helm vult aan:

Herkennen wij elkaar?

Zijn wij al één gemeenschap geworden?

Wij moeten meer groeien naar één gemeenschap.

Wat gebeurt er met de Genesareth, wanneer dit een diaconaal centrum wordt?

E. Brunings: (namens diaconaal centrum)

De Genesareth en de Oase zullen samen het diaconaal centrum vormen. Samen zullen we dit verder opzetten. Over de inrichting wordt nog nagedacht. Wij zijn blij, dat we daarbij gebruik kunnen maken van de Genesareth.

We hebben het nu heel veel over de gebouwen. Wat doen we voor de mensen? Er heerst veel eenzaamheid.

Pastoor A. van der Helm:

Samen met de Vincentiusvereniging en de “oude bezoekgroepen” is een nieuwe bezoekgroep opgezet. Wij gaan zoveel als mogelijk op bezoek bij hen, die mogelijk eenzaam zijn. Ten opzichte van eerder doen we dit al meer, maar het kan nog altijd beter. We hopen ook, dat het toekomstige diaconaal centrum hierin een vliegwiel kan zijn.

Laten we niet vast blijven zitten in het geld, maar laten we dromen hoe we het wel kan. Zie mogelijkheden in plaats van moeilijkheden. Laat mensen eens creatief naar gebouwen kijken.

Pastoor A. van der Helm:

Ik beaam dit. We moeten gemeenschap zijn.

Dromen is goed, maar geld.

Ik mis concrete aanwijzingen om geld binnen te halen. Hoe kunnen we zichtbaar zijn in de wijk? (Vertegenwoordiger van de Baptistengemeenschap)

E. Pannebakker:

We zitten nog in de “droomfase”. We zijn helaas nog niet zover om concreet te kunnen zijn. Het doel van de eerder genoemde klankbordgroep is om vanuit de droomfase naar concrete besluiten te komen.

Merkt ook nog op, dat het mooi was vanavond te merken, dat we het niet alleen over gebouwen hebben gehad, maar ook over de mensen in en om die gebouwen.

Wij hebben een goede band met de Baptistengemeenschap, die al jaren ook gebruik maken van de Wijngaard. Kunnen we dit ook niet met de andere kerkgebouwen doen, iets commerciëler zijn?

M. Vermeulen:

Dit gebeurt al. Op dit moment worden alle wijkkerken voor een deel verhuurd aan andere kerkgenootschappen voor hun bijeenkomsten. Er is overigens nog wel ruimte.

Pastoor A. van der Helm sluit de avond af met een gezamenlijk gebed, nadat hij iedereen bedankt heeft voor diens komst en het meedenken.